

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ДУБЕНСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

педагогічною радою

ВСП «Дубенський педагогічний фаховий
коледж РДГУ»

(протокол від «28» серпня 2026 р. №1)

Уведено в дію з 01.09.2026 р.

В. о. директора Руслана НАЙДА

(наказ від «28.08.2026 р.» №68 осн/д)

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРОТИДІЮ БУЛІНГУ

Дубно-2026

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Це Положення регламентує організацію роботи щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) і порядок реагування на випадки булінгу у Відокремленому структурному підрозділі «Дубенський педагогічний фаховий коледж Рівненського державного гуманітарного університету» (далі – Коледж).

Положення розроблене у відповідності до:

- Конституції України;
 - Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», «Про охорону дитинства», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»;
 - Наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» (зі змінами, внесеними Наказом МОН України від 18.06.2026 № 961);
 - Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2025 року № 658;
 - Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 року № 1513;
 - Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 року № 585;
 - Порядку застосування заходів виховного впливу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28 грудня 2019 року № 1646, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2020 року за № 112/34395 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 16 червня 2026 року № 936).
2. Основною метою Положення є забезпечення безпечного освітнього середовища, підвищення ефективності освітнього процесу, формування нетерпимого ставлення до булінгу, захист фізичного, психологічного здоров'я та соціального благополуччя усіх його учасників: здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників Коледжу а також визначення порядку реагування, запобігання та протидії випадкам булінгу (цькування) серед здобувачів освіти, педагогічних та інших працівників коледжу.
 3. Головними завданнями Коледжу щодо запобігання та протидії булінгу є:
 - створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища

- профілактика, просвіта та інформування
- оперативне та вчасне реагування
- психолого-педагогічний супровід та допомога
- моніторинг та аналіз ситуації в закладі

II. ФОРМИ, ОЗНАКИ ТА ПРОЯВИ БУЛІНГУ

1. Терміни, використані у цьому Порядку, вживаються у таких значеннях:

Булінг (цькування) – психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками колективу закладу освіти, або дитиною стосовно іншого учасника цього колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси постраждалої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків;

Кривдник – учасник колективу, який вчинив насильство, зокрема булінг (цькування), стосовно іншого учасника цього колективу;

постраждала особа — учасник колективу, стосовно якого вчинено насильство;

свідок — особа, яка була очевидцем насильства або якій відомі будь-які обставини, що стосуються випадку насильства;

учасники колективу — здобувачі освіти, працівники закладу освіти, інші особи залучені до освітнього процесу.

2. **Форми булінгу:**

- **фізичний булінг** — умисні поштовхи, удари, стусани, побої, завдання тілесних ушкоджень, примусове затримання, пошкодження чи знищення особистого майна, фізичні приниження;
- **психологічний булінг** — словесні образи, погрози, переслідування, залякування, бойкот, ігнорування, поширення неправдивих чуток, маніпуляції, викликання почуття провини чи страху;
- **вербальний булінг** — систематичне використання образливих прізвиськ, кепкування, словесні приниження, агресивна інтонація та жестикуляція;
- **економічний булінг** — умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів чи майна, вимагання грошей або речей, пошкодження майна, перешкоджання в отриманні освітніх послуг;
- **сексуальний булінг** — дії сексуального характеру (вербальні, невербальні чи фізичні), зокрема принизливі погляди, жести, жарти сексуального змісту, поширення фото/відео/аудіоматеріалів інтимного характеру без згоди особи, примус до дій сексуального характеру;
- **кібербулінг** — умисне заподіяння шкоди із застосуванням електронних засобів комунікації (соціальні мережі, месенджери, електронна пошта тощо), що включає поширення приватних даних, фото/відео, цькування у чатах, створення фейкових акаунтів для дискредитації.

До булінгу в Коледжі належать випадки, що відбуваються в приміщеннях Коледжу (навчальних аудиторіях, лабораторіях, спортивних залах, коридорах, вбиральнях, їдальні, гуртожитках тощо), на прилеглих територіях, а також під час заходів, передбачених

освітньою програмою чи планом роботи Коледжу (екскурсії, виїзні заходи, практики) або під час проведення навчальних занять із використанням технологій дистанційного навчання.

3. Ключові ознаки булінгу:

- **систематичність (повторюваність):** діяння вчиняються регулярно, щонайменше 2 рази протягом останніх 12 місяців. Одноразовий інцидент є конфліктом чи бійкою, але не булінгом.
- **наявність сторін:** *кривдник (булер), потерпілий (жертва) та свідки* (за наявності).
- **умисел та дисбаланс сил:** кривдник діє усвідомлено, зазвичай маючи перевагу у віці, фізичній силі, авторитеті, статусі чи кількості (група проти одного).
- **наслідки:** наявність психологічної чи фізичної шкоди, страху, приниження або створення ворожої, нестерпної атмосфери для навчання чи роботи.

4. Проявами, що можуть бути підставою для підозри у вчиненні булінгу, є:

- раптові та помітні зміни у поведінці, настрої чи успішності здобувача освіти (замкнутість, тривожність, різке падіння успішності, відсутність мотивації);
- наявність фізичних ушкоджень (синці, подряпини), зіпсованого чи зниклого майна, приховування причин їх виникнення;
- регулярний пропуск занять без поважних причин, ухилення від відвідування Коледжу під приводом поганого самопочуття;
- прояви аутоагресії, самоушкодження чи суїцидальні висловлювання;
- виключення особи з навчальної групи, наявність демонстративної ізоляції чи бойкоту з боку однокласників;
- жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення інформації сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;
- фото-, відео- та аудіоматеріали образливого змісту, фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;
- поширення інформації з метою заподіяння шкоди.

ІІІ. ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ БУЛІНГУ ТА ПОДОЛАННЯ ЙОГО НАСЛІДКІВ

1. Учасники освітнього процесу (здобувачі освіти, педагогічні та науково-педагогічні працівники, батьки або інші законні представники) у разі виявлення випадку булінгу або отримання інформації про підозру його вчинення зобов'язані негайно повідомити про це директора Коледжу.
2. Повідомлення/заява подається в усній або письмовій формі (зокрема в електронному вигляді на офіційну електронну адресу Коледжу чи через спеціальну форму зв'язку на вебсайті).
3. Кожне повідомлення, що надійшло до керівника Коледжу, реєструється у день його надходження. Якщо повідомлення надійшло у вихідний, святковий, інший неробочий день або в позаробочий час, що визначені відповідно до закону, його реєстрація відбувається в перший за ним робочий день.
4. У разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу директор Коледжу зобов'язаний:
 - протягом 3 годин вжити заходів для припинення активних дій кривдника;

- за потреби організувати надання першої домедичної допомоги чи викликати швидку допомогу;
- розглянути повідомлення протягом 24 годин із моменту його реєстрації для ухвалення рішення про подальші кроки;
- у разі виявлення ознак фізичного, психологічного, економічного чи сексуального насильства, директор зобов'язаний невідкладно (не пізніше 3 годин) повідомити: територіальний орган Національної поліції України, службу у справах дітей (якщо сторонами є неповнолітні особи), батьків або законних представників неповнолітнього студента (сторін конфлікту);
- залучити практичного психолога Коледжу для надання невідкладної психологічної підтримки постраждалій особі, свідкам та проведення корекційної роботи з кривдником;
- скликати засідання Комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

Примітка: Директор та комісія Коледжу не мають права самостійно встановлювати факт наявності чи відсутності булінгу — це повноваження закріплене виключно за судом. Завдання директора та комісії — зафіксувати ознаки, передати справу поліції та забезпечити безпечне освітнє середовище в закладі.

IV. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ

1. Діяльність Коледжу щодо запобігання та протидії булінгу носить плановий і системний характер та здійснюється відповідно до Плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу, який затверджується директором Коледжу та оприлюднюється на офіційному вебсайті закладу.
2. **Основними напрямками профілактичної та запобіжної роботи є:**
 - моніторинг та діагностика: систематичне вивчення психологічного клімату в студентських групах, проведення анонімних анкетувань, оцінка рівня задоволеності освітнім середовищем;
 - просвітницька та виховна робота: проведення тренінгів, тематичних годин, лекцій із залученням юристів, працівників поліції, психологів щодо протидії булінгу та відповідальності за його вчинення;
 - психологічна підтримка та корекція: надання консультативної допомоги практичним психологом здобувачам освіти, педагогам, працівникам коледжу та здійснення заходів корекційного впливу;
 - розвиток партнерства: взаємодія з батьками (або іншими законними представниками) неповнолітніх здобувачів освіти, службами у справах дітей, підрозділами ювенальної превенції Національної поліції України, Центрами надання соціальних послуг.

V. СКЛАД КОМІСІЇ З РОЗГЛЯДУ ВИПАДКІВ НАСИЛЬСТВА ТА/АБО ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

1. Комісія з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми) (далі Комісія) є постійно діючим органом Коледжу. Склад Комісії затверджується наказом директора Коледжу на початку навчального року.

2. До складу Комісії входять не менше п'яти осіб: голова комісії (керівник Коледжу) заступник голови та секретар комісії.

Постійні члени:

- педагогічні або науково-педагогічні працівники;
- практичний психолог Коледжу;
- представники Служби у справах дітей та Центру соціальних служб (за згодою).

Залучені особи (за згодою):

- батьки або законні представники малолітніх чи неповнолітніх сторін конфлікту;
- представники поліції

3. Обов'язки Комісії

Головний обов'язок комісії – діяти виключно в найкращих інтересах здобувачів освіти та дотримуватися конфіденційності. Комісія зобов'язана:

- розглянути заяву у чіткий строк – не пізніше 10 робочих днів з дня її реєстрації;
- з'ясувати обставини – зібрати інформацію про випадок, вивчити передісторію та причини конфлікту;
- забезпечити право сторін конфлікту бути вислуханими (неповнолітнього здобувача освіти – постраждалого чи кривдника – заслуховують відповідно до віку в безпечній формі, обов'язково за участю психолога та в присутності батьків (або за їхньої письмової згоди – без них);
- оцінити потреби та ризики – визначити, якої саме допомоги (психологічної, соціальної, медичної) потребують сторони;
- розробити заходи виховного впливу – затвердити план дій, спрямований на корекцію поведінки кривдника, підтримку свідків і постраждалих та відновлення безпеки в колективі;
- моніторити ситуацію – контролювати виконання плану та ефективність вжитих заходів.

4. Права Комісії

Для виконання своїх обов'язків комісія має право:

- отримувати від працівників закладу та учасників конфлікту письмові або усні пояснення;
- залучати до засідань додаткових експертів: медиків, юристів, інших фахівців;
- надавати рекомендації керівнику Коледжу щодо переведення здобувачів освіти (за можливості) до іншої групи (як захід виховного чи захисного характеру);
- рекомендувати батькам/офіційним представникам здобувача освіти звернутися по додаткову допомогу до зовнішніх організацій (соціальних служб, реабілітаційних центрів).

5. Комісія не має права :

- Встановлювати юридичний факт булінгу. Це виняткове право суду на підставі протоколу поліції.
- Застосовувати каральні заходи. Робота комісії має виховний, корекційний та захисний характер.

- Примушувати до примирення. Примирення можливе лише за абсолютно добровільною згодою постраждалої особи та її батьків/офіційних представників і лише за відсутності ризиків повторення тиску.
6. Засідання Комісії є правочинним, якщо в ньому бере участь не менше ніж дві третини її затвердженого складу.
 7. Рішення Комісії приймаються більшістю голосів від її затвердженого складу шляхом відкритого голосування. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови Комісії.
 8. Секретар Комісії забезпечує ведення протоколу засідання за встановленою формою. Протокол підписується головою та секретарем Комісії.
 9. Загальний строк розгляду заяви/повідомлення Комісією та прийняття відповідного рішення не повинен перевищувати 10 робочих днів з дня отримання заяви директором Коледжу.
 10. Рішення Комісії оформлюється наказом директора Коледжу та доводиться до відома зацікавлених осіб під підпис із дотриманням вимог Законів України «Про інформацію» та «Про захист персональних даних».
 11. Якщо Комісія встановила відсутність факту булінгу (визначила ситуацію як одноразовий конфлікт чи інше дисциплінарне правопорушення), вона надає рекомендації щодо врегулювання конфлікту, а потерпіла сторона у разі незгоди з рішенням Комісії має право звернутися безпосередньо до органів Національної поліції України.

VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Це Положення затверджується Педагогічною радою Коледжу та вводиться в дію наказом директора Коледжу.
2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням Педагогічної ради Коледжу у разі внесення змін до чинного законодавства України або за пропозицією органів студентського самоврядування та адміністрації Коледжу.